

Kmet je prodal lani po leti svojo pšenico, ker je nujno rabil denar, po 8 in 9 K kg. Spekulant jo prodaja danes po 16 K in še višje in kaj stane moka, smo že omenili prej.

Denar je vsak dan manj vreden. Blago, katero nam spravljajo razni prekupci, je vsak dan dražje. Trgovci, ki so postali bogataši že iz časa vojske, se grabežu po ljudskem imetju ne morejo odvaditi, pravijo, da morajo živeti, kot so živeli nekdanj in še boljše. Kmet, ki dela in trpi, z njim delavec, uradnik in obrtnik pa po mnenju bogatinov nimajo iste pravice do življenja. So manj vredni ljudje, ker so za časa vojske trpeli in krvaveli v strelskih jarkih, medtem, ko so današnji bogatini sedeli na varnem doma, so delali za državo in svoj žep, so dosegli že med vojsko to, kar so hoteli, bogastvo in ča t. Postali so bogati in močni na račun ljudstva že v Avstriji ter si iste pravice lastijo tudi v Jugoslaviji! Ali naj res pade vso revno ljudstvo pred temi molohi in krvosesi na kolena? Ali je res samo tisti človek in pravi podanik naše države, ki je bogatin, ali pa po protekciji postavljen kot velikaš na kako zvišeno uradniško mesto? Ali so vsi drugi dobronamerni in pošteni državljani samo uboga revna para, katero treba narediti poslušno na ukaz moči in denarja, če treba s priganjalko. Ubogi slovenski narod! Kako se je nekdanj veselil naše Jugoslavije! Danes jo še ljubi. Pa ne krvosesi, ki vidijo v njem samo ubogo rajo. Vi trinogi na visokih mestih, vi bogatini, ki ste izdelali in izsesavate kri ubogega slov. trpina, vi, ki se štejete med hrbtenico naše države, pa ste le njeni grobokopi, vi milijonarji, bankirji, in bogatini, pravite, da hočete ustvariti močno in mogočno Jugoslavijo, pa ji kopljete le grobnico, spametujte se že enkrat in ne čakajte na takrat, ko bo prepozno, kajti šiba božja zna zadeti vas huje kot nas uboge reveže. Ne tlačite več slovenskega ljudstva in spametujte se, dokler še ni prepozno.

## Ogromni državni izdatki.

Beograd, dne 7. maja 1922.

Same milijarde in milijoni.

Prav nič se niso spametovale stranke, ki so v sedanjih vladi. Dasiravno jadramo v gospodarski propad, vendar še venomer razmetujejo davčni denar in drž. last na vse štiri vetrove. Nobena pametna beseda ne izda prav nič. Ko se je meseca januarja predložil poslanecem državni proračun, ki je znašal nič manj nego izdatkov v letu 1922

nad 26 milijard kron, to je 26.000 milijonov,

so se začeli celo pametnejšim in treznejšim ljudem iz vladnih strank ježiti lasje. Splošni klic je bil: Tako ne more iti naprej! Zmanjšajmo izdatke, posebno tam, kjer niso potrebni.

In izvolili so se odbori, kateri so imeli nalogo, da zmanjšajo izdatke. Dobre tri mesece že tuhtajo in računajo. A kaj so izračunali? Zmanjšali so izdatke tam, kjer bi jih morali povišati, a zvišali so izdatke ali pa pustili pri starem tam, kjer bi se lahko prihranili težki milijoni!

Invalidom in sirotam so črtali 123 milijonov K, a za vojsko so določili ogromno svoto nad 4 in pol milijarde kron. Za kanone in za nepotrebno krvoprelitje so zvišali proračun od lanskega leta nič manj nego za 1 milijardo 337 milijonov, 120.389 kron!

Pri vseh drugih ministrstvih, ki so namenjena za ljudsko korist, so črtali, pri vojni pa ne! Še za nepotrebne

manevre so določili 30 milijonov kron!

Na korist kanonov, oficirjev in vsega, kar vojska potrebuje ali ne potrebuje so hoteli vreči na cesto nad 400 milijard cestarjev v Sloveniji. Kaj jim mar naše ceste, samo da imajo armado in kasarne! Bolnišnice so hoteli odpraviti, ker je treba novca za vojsko, ubogim železničarjem, siromašnim železniškim in drugim državnim vpokojencem so odrgnili borno skorjico kruha. Bedni položaj večine duhovščine ne marajo zboljšati. Po mnenju vladnih strank naj vsi ti stradajo. Kaj tem brezsrčnejšem to mar!

Civilno listo kralja so zvišali na svoto

24 milijonov kron!

Za ta povišek so glasovali: demokrati, Srbijanci in samostojneži.

Za zunanje ministrstvo, ki ni storilo za državo in za državljane prav nič dobrega, so vladne stranke celo zvišale svoto v proračunu za »malenkostno« svoto 10 milijonov 253.168 K, tako, da znaša celotni izdatki ministrstva za zunanje zadeve

147 milijonov 501.958 kron!

V katere svrhe se uporabi ta neznošna visoki znesek? Naštem samo nekatere:

Ministrstvo zunanjih del (pisarne v Beogradu) 42 milijonov 5.520 K ali ravno za polovico več kot leta 1921. K temu še pride šest milijonov 994.860 K kot dodatki za draginjo.

Za zastopstvo v tujih deželah plačamo 20 milijonov kron rednih in okoli 78 milijonov kron »izrednih« izdatkov. Ti »izredni« izdatki so za podkupovanje časopisov (okoli 10 milijonov), za špijonažo (20 milijonov), za potovanja visokih gospodov (8 milijonov) in tako dalje in tako dalje. To vse so odobrile stranke, ki so sedaj v vladi, med njimi slovenski demokrati in samostojneži.

Kako malenkostna je v primeri s svotami vojske in zunanjih zadev svota, katero so določile vladne stranke za poljedelstvo! Samo okoli 440 milijonov K. In od tega dobi Slovenija samo 38 milijonov. Nad polovico te svote gre zopet samo za uradništvo. Celo Srbi

sami so se skandalizirali, da je minister Pucelj Slovenijo v gospodarskem oziru tako zanemarljivo.

Ne maramo naštevati vseh gorostastnih števil. Nov proračun, ki ga bodo te dni dobili poslanci v razpravo za leto 1922-23 ne bo nič mnogo manjši kot prvi. Kam to vodi? Zopet višje in nove davke nam bodo napravili. In vsega tega so predvsem sokrivci demokrati in slovenski samostojneži, če bi glasovali v finančnem odboru z našimi poslanci, bi se dalo prihraniti milijarde. A poslanci Samostojne glasujejo z vladno večino za ogromne izdatke. Ko pridejo pa med ljudstvo pa tajijo, kakor tat pred sodnijo.

## Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

Narodna skupščina je začela zopet zborovati minulo sredo. Pravijo, da se bo začel parlament pečati z državnim proračunom, katerega bo pretresaval 45 dni. Naši ministri razmišljajo: katere ameriške posojilne ponudbe bi se oklenili in kako bi sestavili program za svečanosti pri kraljevi poroki. Med časom, ko ni delovala narodna skupščina, so zborovali razni odbori in odseki. Finančni odbor se je pečal z znanjšanjem proračunov ministrstev trgovine ter šum in rud.

GENOVSKA KONFERENCA.

Antanta je v lepih besedah naglašala rešitev splošnega gospodarskega položaja, mislila je pa samo na svoje koristi. Še več: vsaka od »zmagovitih« držav se je hotela okoristiti z vsem in proti vsem. Posledice niso izostale. Danes so zavezniki razdvojeni in razprti, kot še nikdar poprej. Angleški listi javno in odločno pozivajo vlado, da prekine zveze z Francijo in tudi Lloyd George se je izrazil v Genovi, da francoski nastop razrešuje Anglijo vsake obveznosti in vseh obzir. Francija se je oklenila Belgije, naj jo ima, Anglija bo pa šla svoja pota ter si bo iskala prijateljev, kjer ji drago. — Odločna izjava angleškega zastopnika je Francoze zelo ohladila. Bili so že na tem, da zapustijo konferenco, sedaj so se pa premislili in na vso moč povdarjajo zopet svoja prijateljska in zavezniška čustva do Anglije. Angleški zastopnik je izjavil, da bo Anglija na vsak način podpirala Nemčijo v zahtevi enakopravnega stališča v Evropi, pa če bi tudi morala riskirati svoje vojne odškodnine. Rusi se protivijo z vso odločnostjo antantnim zahtevam, ki imajo namen, spraviti Rusijo kolikor toliko v kolonijalne odnose. Antantne zahteve gredo celo tako daleč, da bi se vmešavale v ruske notranje zadeve. Rusi tega ne puste: mi vam pustimo vaše notranje homatije, vi pa ne gledajte preko naših mej. List sovjetske vlade odločno povdarja, da ruska gospodarska politika, zastopana na genovski konferenci, ne pomeni popuščanja ali celo preloma komunizma. Če hoče antanta konferenco razgnati, naj jo razžene, Rusija bo mirno čakala, da notranji neredi in slabo gospodarstvo v sami antanti privedejo evropske mogotce do drugega pojmovanja.

## Naša zborovanja.

V Slivnici pri Mariboru se vrši v nedeljo, dne 14. maja ob 8. uri dopoldne v društvenem domu politično zborovanje Slovenske ljudske stranke. Politično poročilo poda g. prof. Vesensjak. Naše somišljenike vabimo, da se zborovanja sigurno udeležijo.

Dr. Korošec 21. maja v Slovenjgradcu! Dne 21. maja (v nedeljo) ima dr. Korošec ob 10. uri dopoldne v hotelu g. Antonije Goll (pri pošti) shod Slov. ljudske stranke. Kmetje, delavci in obrtniki slovenjgraškega okraja! Udeležite se shoda v najobilnejšem številu!

Shod SLS v Selnici ob Muri, v nedeljo, dne 7. maja pri veleposestnici Tereziji. Gornik se je izborno obnesel. Navzočih je bilo blizu 200 ljudi, izmed teh šest županov. Vlada je poslala svojega zastopnika g. dr. Mulačeka. Pred shodom se je pravilo, da mislijo nasprotniki priti motit. A ta strah je bil prazen. Samostojnežev sploh pri nas ni, in če je kateri, ga je sram do dna srca. Navzoči socialni demokrati so pa mirno poslušali in vse govore, tudi obsojanje lastne stranke odobraval. Shodu je predsedoval vrh župan selniški g. Miroslav Očkerl. Govorili so narodni poslanec Roškar, posestnik Gungl iz Jarenine, ki je razkrinkal samostojne sleparje in župnik Evald Vračko. Posebno zadnji je žel za svoja razmotrivanja burno odobravanje. Vse je glasovalo za 11 resolucij, ki jih je prebral. Cel št. IIj je v taboru SLS, ki ima pod svojim okriljem tudi »Viničarsko zvezo«.

Na Gomilskem v Savinjski dolini je bil v nedeljo, 7. maja političen shod, na katerem so se v prav lepem številu zbrali pristaši Slov. ljudske stranke in Kmetске zveze. Bilo je tudi nekaj pripadnikov drugih strank. Predsedoval je naš vrli pristaš Rančigaj iz St. Jurja pod Taborom. Govoril je poslanec dr. Hohnjec. Zborovalci so njegova izvajanja sprejeli z velikim odobravanjem ter so soglasno izrekli zaupanje poslancem Jugoslovanskega kluba. V resolucijah, ki so bile sprejete, protestirajo zborovalci zoper nakane beograjske vlade, ki hoče uničiti krščanski značaj šolskega pouka v vseh naših šolah, počeniš od ljudskih šol. Protestirajo zoper postopanje vojaških oblasti s slovenskimi vojniki ter zahtevajo, da se z vojniki postopa po človeško in pošteno, da se slovenske vojske premesti v domače kraje, da se številjo vojaštva zmanjša in vojaška služba skrajša. Zahtevajo, da se čimprej izenačijo davki v celi državi. Protestirajo proti davku na kmetске vozove, koleselje in proti temu, da se tak voz, če tudi bi imel nad seboj streho, takoj smatra za kočijo, ki je podvržena davku. Zahtevajo regulacijo potoka

Boljske. Nujno zahtevajo od vlade, da se takoj letos počne z zgradbo novega mosta preko Savinje pri St. Petru, ker je neposredna nevarnost, da se začasni most zruši, pri čemer se lahko zgodi velika nesreča; nov most neodložljivo zahtevajo gospodarski interesi ne samo Savinjske doline, marveč tudi sosednih pokrajin.

V Dramljah je priredila naša živahno delujoča Kmetška zveza zadnjo nedeljo dva sijajno obiskana shod: enega pri fari po prvem svetem opraviilu, drugega pri podružnici Sv. Uršule po poznem svetem opraviilu, oba pod milim nebom. Na obeh shodih je poročal naš neumorno delavni poslanec Krajnc o notranjepolitičnem položaju. Tajnik KZ Krajnc je govoril o naši zunanji politiki, ki bi lahko prinesla naši državi prijateljstvo in mir; s svojim militarizmom, s svojo odvisnostjo od Francozov in sovražnostjo do Rusov pa spravlja naša vlada državo naravnost v vojno nevarnost! Na obeh shodih se je s svojim otročjim, župana ne vrednim nastopom praskoval drameljski župan Jesešek, ki je z gručo krog sebe zbrano, skušal shod motiti, da ljudstvo govornikov KZ ne bi slišalo. A ljudstvo, ki pripada sedaj po veliki večini KZ, se ni dalo motiti; vztrajno je poslušalo in slednjič sprejelo več običajnih resolucij in med njimi tudi sledečo gospodarskega značaja: drameljski zborovalci zahtevamo, da vlada omogoči vinogradnikom nižjo ceno za galico, ki naj pride čez mejo brez carine ali vsaj z znižano carino. Galica in sol se naj razdeli med ljudstvo pravično in pametno. Odločno protestiramo proti temu, da bi se pri imenovanjih nabavah in razdelitvah soli in galice dajale prednosti pristašem Samostojne.

Sv. Andraž pri Velenju. V nedeljo, dne 7. maja se je pri nas vršil jako dobro obiskan shod KZ, ki je ponovno pokazal, da stoji cela župnija v taboru Kmetске zveze. Predsedoval je predsednik krajevne organizacije KZ gospod Leonard. Poslanec Vladimir Pušenjak je obširno razpravljal o boju za doseg avtonomije, o delovanju vlade, o najnovejših političnih in gospodarskih vprašanjih, o agrarni reformi in o proračunu. Zborovalci so z navdušenjem odobraval izvajanja govornika in izrekli zaupnico Jugoslovanskemu klubu. Po shodu se je vršilo zborovanje najuglednejših mož s poslanecem radi graditve ceste, šolskih razmer, nujnih posojil, ustanovitve posojilnice, zavarovalnic itd.

Rečica ob Savinji. Pod predsedstvom župana M. Blekač se je vršil pri nas v nedeljo popoldan lepo uspešni shod KZ. Poslanec Pušenjak je razpravljal o političnem in gospodarskem položaju, nadalje o izenačenju davkov, davčni reformi in o proračunu. Po govoru se je razvila živahna debata o davku na poslovnih promet, olajšavah na železnici itd. Poslanec je obljubil, da pride o počitnicah za daljša v okraj in se bo posvetoval v vseh župnijah z župniki v vseh gospodarskih zadevah. Sprejeta je bila soglasno resolucija, s katero se izreka zaupnica Jugoslovanskemu klubu in izražajo poglobitve zahteve prebivalcev okraja Gornjigrad.

## Tedenske novice.

Za naše vojne ujetnike. Poslanca Jugoslovanskega kluba Krajnc in Skoberne sta vprašala našega zunanjega ministra, kaj namerava ukreniti, da se naši vojni ujetniki, kateri se še nahajajo v Rusiji in Italiji, čimprej vrnejo iz ujetništva, v katerem se že nahajajo toliko let. Ko dobimo tozadevni odgovor, ga bomo priobčili.

Za slovenske cestarje so se v Beogradu v finančnem odboru energično potegnili slovenski poslanci. V seji 3. t. m. je poslanec Franjo Zebot obširno govoril o tej zadevi. Zahteval je, da se ne sme ne enega cestarja odpustiti, ker bi s tem upropastili i naše ceste. Odločni nastop naših poslancev je imel uspeh. Sklenilo se je, da ostanejo vsi cestarji v službi, tudi tisti, katere se je bilo odpustilo. Ako bi se kakemu cestarju kljub temu godila krivica, naj se nemudoma obrne na enega naših poslancev ali pa naravnost na Jugoslov. klub, Narodna skupščina, Beograd.

Boj za bolnice v Sloveniji se je dovršil v seji finančnega odbora dne 6. t. m. Ko so Srbijanci in demokrati pri začetku seje nameravali brisati več postavk iz proračuna, sta se poslanci Zebot in dr. Dulibič energično uprta tej nameri. Dosegla sta, da ostanejo vse bolnišnice v Sloveniji kakor dosedaj, a dovolilo se je še celo devet milijonov dinarjev več za hrano, zdravila in opravo. Po 1. januarju 1923 pa preidejo bolnice v oskrbo samouprave. Nekoliko strežnikov iz Slovenije se na zahtevo referenta dr. Stemparja premesti v južne kraje.

Drago državno posojilo. Naša vlada išče po celem svetu državno posojilo. Na seji ministrskega sveta dne 8. t. m. so razpravljali o državnem posojilu, ki ga nam ponuja Amerika. Posojilo bi znašalo v gotovini 30 milijonov dolarjev ali dobili bomo samo 24 milijon v dolarjev. Obrestna mera znaša 8 odstot., kar znaša od 30 milijonov v prvem letu 2.400.000 dolarjev obresti. Torej bomo dobili od vseh 30 milijonov dolarjev izplačanih samo 21.600.000 dolarjev. V blagu, bržčas vojno gradivo, bomo dobili posojilo 87 milijonov, od te svote se odštejejo 8 odstot. obresti v znesku 5 milijonov 600.000 dolarjev, provizija znaša 12 odstot., tako da bomo namesto posojila v znesku 70 milijonov dobili samo 45.900.000 dolarjev. To posojilo je tako strahovito drago, da nas bo gospodarsko upropastilo, zlasti, ker smo že tako zadolženi do ušes!

Nečuvna lumparija Mermoljeva. V Selnici ob Muri se je vršil zadnjo nedeljo shod SLS. Na shod je hotel priti tudi v svoji predrznosti zloglasni Mermolja, ki daleč na okoli nima ne enega pristaša. Če bi bil prišel na shod, bi ga bilo ljudstvo zmlelo. Vendar se je zbal. Za svojo varnost si je naročil pri okrajnem gla-

varstvu orožnike. Pa tudi v orožniški asistenci si ni upal priti na shod. Prišel je z nekim notoričnim pijancem do gostilničarja Vaupotiča, odkoder pa jo je zopet nazaj odkuril. Dobre Selničane pa so kot kake roparje stražili razbojniki.

**Puceljeva volovska kupčija.** «Kmetijski list» se vedno silno razburi, ako naši listi pišejo kaj o znani Puceljevi volovski kupčiji. Ker se «Kmetijski list» stvarno ne more zagovarjati in oprati ministra Pucelja, pa začne po svoji stari navadi napadati in blatiti našo duhovščino, kakor da bi bila ona kriva Puceljeve nečedne volovske kupčije. Sicer je pa naše ljudstvo že itak na nešteti shodih obsodilo «Kmetijski list» in samostojneže, ki so sokrivi žalostnih razmer v naši državi. To obsodbo bo naše ljudstvo krepko potrdilo za časa novih volitev.

**Glede prihodnjih volitev** v narodno skupščino nam poročajo iz Beograda, da bodo razpisane enkrat za jesen, volitve v oblastne in srezke skupščine pa bodo tekom letošnjega poletja.

Vse zaupnike, katerim smo poslali zadnji dve okrožnici, prosimo, da nam nemudoma odgovorijo na stavljenja vprašanja. Ni izključeno, da pride že v jeseni do novih volitev in radi tega ne sme biti stranka v tem oziru nepripravljena. Tajništvo SLS v Mariboru, Cirilova tiskarna.

**Prometni sporazum med nami in Avstrijo.** Pred nekaj dnevi je bil dosežen sporazum med našim železniškim ministrstvom ter nemškoavstrijskim glede direktnih železniških kart. Po tem dogovoru bo lahko potoval vsak potnik iz naše države v Avstrijo, vzemši si karto za Avstrijo na naši postaji. Ravno tako bodo kupovali i Avstriji karte za v našo državo na avstrijskih postajah. Ta sporazum je vreden pozdrava, samo — kako dolgo bo držal!

**Invalidski shod** se vrši v nedeljo, dne 14. t. m. pri Sv. Jakobu v Slov. gor. ob 9. uri dopoldne v gostilni Pekar, dne 21. t. m. pri Sv. Barbari pod Mariborom ob 8. uri zjutraj v gostilni Kranar. Vsi invalidi, vojne vdove in sirote se v lastnem interesu vabijo na polnoštevilno udeležbo!

**Iz ormoške okolice** nam piše kmet: Pridem večkrat v Ormož in slišim, kaj se pogovarjajo ormoški demokraci. Zadnjič so na vse pretege zabavljali čez «klerikalce», ker so ti-le se polnoštevilno udeležili velikonočne procesije. Hvalevreden je bil nastop mladine, res lepo število zbrane pod orlovsko zastavo. Demokrati pravijo, da so klerikalci demonstrirali! Nekdaj po vojski nisi videl korakati za Najsvetejšim ne gospode in ne mladine. Pač, enkrat se je vrnilo na to mesto par raztrganih in bosonogih paglavcev. Reklo se je, da so bili najeti. Vse se je hudovalo, samo demokrati niso nič rekli proti. Za volitve se že tudi pomenkujejo, da bo zmagal denar, to je tisti denar, katerega nosimo kmetje gospodi v Ormož. Ob času volitev nam hočejo dati bogatini nekaj našega denarja nazaj, če volimo njihove kandidate, so rekli. Človek, ki ne zna sebi pripraviti milijončkov, tudi ne zna drugim gospodariti, pravijo. Kateri hoče dandanes postati bogat mož, mora znati seči s svojo dolgo roko drugim globoko v žep, drugače se ne da brez zgube živeti in dobro gospodariti, trdijo. Kadar pridemo mi zunanji ljudje z našim denarjem k njim, smo vsi ena stranka, če se pa naša mladina organizira po načelih krščanstva in če pri volitvah rečemo, da ni naš mož, ki je postal od naših žuljev bogatin, potem smo pa neumni klerikalci. Saj res, neumni pa smo že, če se damo od ljudi vladati, ki so od nas postali bogati. Pa našim sotrpinom se pri današnji strašni draginji, neznosnih davkih in raznih drugih krivicah že odpirajo oči. Bogatini in reveži ne bodo nikdar eno, to je nemogoče. Tu vodi pot narazen. Bogatine in druge velikaše preko bank in bogastva k centralizmu v Beograd, a reveže, to je kmete, delavce, obrtnike in uradnike pa preko visokih davkov, neznosne draginje in sedanjega, demokratsko državnega, nad vse slabega gospodarstva k samoupravi v Ljubljano. Ko vsi to gospodarno, smo doživeli boljše čase, kar nam Bog skoro daj!

**Nekaj nenavadnega.** Od Sv. Marjete na Dravskem polju nam poročajo: Minuli ponedeljek smo imeli tu v št. Janžu pogreb rajne Berte Lešnik iz Šmarjete, kamor se je med precejšnji del tamošnje mladine vrnil protiverski duh po tamošnjem «Sokolu», oziroma po njega voditeljih. Blagopokojna Berta je bila dobro dekle, plemenitega srca in katoliškega prepričanja. Jasno, saj je bila družbenica Marijine družbe. Pa bila je tudi Sokolica. Pa mi poreče kak moderno misleč človek iz naprednih postojank: «Kaj potem, ali Sokoli nismo poštenji ljudje?» Da in zopet da, mnogo je poštenih vmes, tudi vernih, celo globokovernih! Pa ti so zapeljani, zaslepljeni, morda ne rečem preveč, celo nahujskani od tistih, ki imajo pri tem svojem poslu skrivne namene. Marijina družbenica pa Sokolica, smešno, kaj ne da? Saj je vendar Sokol napreden, med tem ko so naše katoliške organizacije nazadnjaške, mračnjaške, osobito naše Marijine družbe, saj se je o tem že mnogokrat javno pisalo po svobodnemiselnih časopisih. Napredništvo in mračnjaštvo, ta dva pojma se pa popolnoma izključujeta. Sicer pa našima modrima «modroslovcema» v Šmarjeti gre le za to, da bi napravila Šmarjetane prosvitljene, napredne, to je: proč z Bogom, saj g. Jarc v svojem velezanimivem govoru pri hiši žalosti ni niti besede črhnil o Bogu. Bog je zanj postranska stvar, kakor je za vse naprednjake vera postranska stvar. Blagopokojna Berta pa je bilo verno dekle, samo zaslepljeno po tamošnjih sokolskih voditeljih. Se več drugih je zaslepljenih; ki pa nosijo tudi krivdo kljub temu, saj se vendar lahko orijentirajo pri voditeljih naših katoliških organizacij. Najbolj smešno pa je še to, da so te šmarjetčke Sokolice zapele ob slovesu pri hiši žalosti svoji tovarišici pesem: «Gozdič je že zelen.» Preneumno, to je pesem za našo in za solarje za kratek čas,

ne pa za take resne trenutke. Bog daj norcem pamet! Po pogrebnih molitvah so naša dekleta zapela rajnici za slovo ginjačo Marijino pesem. Šmarjeta, vzdrami se in ne bodi neverna, ampak verna, saj imamo v župniji tudi katoliška društva!

**Kdo je to?** Iz Selnice ob Dravi nam poročajo: Uganika. Slavko: V konstituantu je volil demokrate. V občini je bil voljen od samostojnih. Naročeno ima narodno socijalno «Jugoslavijo» Vpisan je pri socijalnodemokratskem konzumu. Z zvezarji hodi k maši. Srce je pri komunistih. Kdo je to? Hinko liberalni učitelj.

**Naši fantje v Bosni.** Krasno porajajoča se pomlad, koliko blagih čuvstev si nam vzbudila, koliko spominov na minule dni v civilu. Kri naša nam ni dala miru, dokler si nismo ustvarili v tujini svojega pevskega zbora, s katerim bi si dajali duška v vseh onih sanjavih domišljah ter tako uničili domotožje, ki se včasih tu in tam pojavi. Ko smo se prvič zbrali v tajinstvenosti večer in je naša pesem zaorila po kasarni in še dalje v ravno in široko razprostrto Bjelinsko mesto, da nas je vsak občudoval in napeto poslušal, takrat smo tudi prvič občutili nekaj domačega v tujini. Zadovoljni da je naša naša pesem prav mnogo prijateljev, se prav pogosto njim na ljubo oglašimo. Koder pridemo, nas že poznajo in se pogovarjajo, češ: Slovenci so došli, bodo nam opet pevali. Zato nas vedno pošteno pogostijo, posebno Veliko noč so nam pripravili prav veselo. Pri vstajenju v procesiji smo smeli tudi mi zapeti par velikonočnih, ki smo jih znali še od doma. Tako smo tudi mi tukaj okusili kos domačih praznikov. Vohče pa so ljudje jako radodarni, vabijo nas v svoje hiše, samo, da slišijo slovensko pesem. Iskreno pozdravljamo vse prijatelje «Slov. Gospodarja» in slovenske pesmi. — Pevsk odušstvo «Drina» — Tomo Šmavc, Franjo Ogrin, Jože Antolovič, Franc Pokrivač, Adolf Remic, Jože Vehovec, Franc Bizjak, 2. baterija 3. brdski divizion, Drinski art. puk.

**Nepreviden tat.** Iz Varde pri Sv. Juriju v Slov. gor. se nam poroča: Dne 26. aprila t. l. je nek mlad umzovič, rodem Hrvat, pri belem dnevu zlezel skozi okno neke hiše na Vardi ter odnesel mnogo perila in drugih potrebščin. Komaj, ko je prišel kako pol ure daleč, je že začel prodajati ukradeno blago in sicer po zelo nizki ceni. Sreča ali nesreča je pač bila, da je bila ravno v hiši, kjer je ponujal ukradeno blago, lastnica istega slučajno navzoča. Ko je tatič vse lepo naložil na mizo, je lastnica ukradenega blaga zaklicala kmetu: «Primi tata, ukradeno blago je moje», kar se je takoj zgodilo. Po stari navadi so tatu naložili na grbo nekaj bunk, ter ga izročili v roke pravice.

**Neznani mrtvec.** Iz Trbovelj nam poročajo: Neznane, ki so ga mrtvega našli pod Krško planino 2. maja je 75letni Fr. Teržan, doma iz Ruš pri Petrovčah. Hotel je obiskati svoja dva sina, rudarja v Trbovljah, a ga je na potu prehitela smrt radi kile.

Ta jih je pač potegnil. Mesto državnega gozdarja v Kalju (v hrvatskem Zagorju) je že dolgo časa nezasedeno. To priliko je v svoje lopovske svrhe izrabil že znani goljuf Strašnoj. Pred dobrimi tremi dnevi se je pripeljal ta falot na kolesu in se predstavil nadlogarju in upravitelju kot novoimenovani državni «šumar» Dragan Limunovič. Takoj po predstavi je novega «šumarja» vsa služinčad pozdravljala najudaneje. Tudi vsa okolica se je začela vrlo zanimati za tega novega gozdarja. To priliko občnega zanimanja in klečeplazne udanosti je izrabil državni laži-šumar v sleparske namene. Koga vse je ogoljufal v Kalju, še ni dognano, podrobnosti njegove goljufije so le znane iz Pokleka, Stojdrage in Brezane pri Samoboru. V Pokleku je ogoljufal krčmarja Ivana Dragozeta za 200 dinarjev, nadlogarja Mušnjaka za 100 dinarjev, za revolver, uro in rokavice. Na Brezani je prekanil lesnega trgovca Sinkovca za 2000 dinarjev, gozdarja iz Mokrice za novi koleselj, na katerem se je odpeljal proti Samoboru neznan kam. Ker ga le ni bilo nazaj s koleseljem, je telefoniral gozdar v Zagreb na gozdarsko direkcijo, ki mu je pa odgovorila, da drž. gozdarja Dragana Limunoviča sploh ne pozna. Po dolgem povpraševanju se je dogladalo, da je goljuf po Zagorju slabopoznani Strašnoj. Tekom dobrih tri dni je varilica ogoljufal v ulogi državnega gozdarja lahkoverne trgovce za dobrih 28.000 K in nov koleselj. Sleparja zasledujejo, a ga še niso dobili.

**Denuncijska in vraglovska nadloga v Dalmaciji.** Policijski režim v Dalmaciji je na vrhuncu terorja. Policijske oblasti so začele preganjati kmete, ako čitajo opozicijske časopise. Komisarji hodijo z žandari po vaseh in vprašujejo: Kateri kmet čita opozicijski list? Iz Budaka n. pr. so zaprli tri kmete, ker so bili naročeni na opozicijske novine. Na ta način silijo komisarji kmete, da se prelevijo v radikale ali v demokrate. Po Dalmaciji kar mrgoli radikalno-demokratskih denuncijantov, ki so bili svojčas verni Avstriji, za časa italijanske okupacije Italijanaši, a sedaj najboljši državotvorci, ker denuncirajo opozicijske. Vraglovci pa kot pogranične trupe v Dalmaciji so največji korupcijski. Dalmatinski narod gladije, a ruski graničarji spuščajo vse mogoče švercarje mirno preko meje in tudi sami zaplenjujejo razno blago pri bolj siromašnih. Zaplenjeno blago vračajo seljakom proti taksi 40 K, ki roma seveda v njihov žep. Na ta način služijo Vraglovci lepe svote in so še dobro plačani od države. Nedavno je ubil Vraglovec našega vojaka, ki je branil tihotapcu prehod preko meje. Radi ravnokar omenjenega so Dalmatinci silno ogorčeni in razočarani, ker Italijanske oblasti si niso dovoljevale takega nasilja kot jugoslovanski komisarji in ruski Vraglovci.

**Občinske volitve** v Dalmaciji bodo, izvedene še le tekom treh mesecev.

**Zgorela je** v Zagrebu livarna Hrvatske poljedelske banke na Magacinski cesti. Skoča znaša dva milijona kron.

**Cele gozdne planote** gorijo v Bosni v okolici Zvijezde. Vojasvo, žandarmerija in civilno prebivalstvo se trudi že več dni, da grozni požar zajezi, ker pogasiti ga je nemogoče.

**Grozen vihar** je porušil v Fedri (ob hercegovsko-črnogorski meji) 3. t. m. 36 hiš, druge pa močno poškodoval. Skoča znaša 3 milijonov kron.

**Razbojniki v Črni gori.** Na potu med Nikšićem in Golijo so tri do zob oboroženi razbojniki oropali denarja dva kmeta. Zloglasni razbojnik Mujo Bašević je napadel z dvanaestimi pomagači v četrtki v prejšnjem tednu kočjo Jefte Nikitinovića blizu Golije. Gospodar je zapazil pravočasno razbojniško tolpo, se zaklenil v hišo in se branil skozi okno s strelci iz puške in revolverja. Razbojniki so obstreljevali hišo dve uri brezuspešno. Drugo jutro je našel junaški bračelj hiše smrtno zadetega tolovaja Gavrilu Ašanina.

**Očeta in sina** ustrelili. V Prištini sta bila te dni ustreljena Ajrula Ibrahimović in njegov sin kot obsojenca na smrt, ker sta posilila pred štirimi meseci štiriletno dekle.

**Samoumor** v zmedenosti. Te dni si je prerezal žile na rokah in na vratu zobotehnik v Beogradu Teodor Šamer. Sosedje so ga ravno zalotili, ko si je potegnil z britvo preko vratu in so ga odpeljali v bolnico, kjer je pa kmalu izdahnul. Vzrok samoumora je neozdravljiva pljučna bolezen.

**Madžarska špijonaža in Vraglovci.** Iz Koprivnice na Hrvatskem poročajo, da je pobegnilo te dni veliko število Vraglovcev naših obmejnih stražarjev na Madžarsko. O pobegetih pravijo, da so bili madžarski špijoni. Dokazano je tudi, da je puščala ruska pogranična straža madžarske ogleduhe na našo ozemlje.

**Deklica se izgubila.** Dne 8. aprila t. l. je zapustila stanovanje svoje matere vdove Marije Modrinjak v Ptuju, Panonska ulica št. 10, 12letna učenka Ana Modrinjak. Vzela je s seboj vrbovo košarico s šoskimi predmeti. Od tega večera se ni več vrnila. Kdor bi vedel, kje se nahaja, naj to takoj javi njeni materi ali pa bližnjemu orožništvu.

V Selnici ob Muri so nabrala naši somišljeniki ob priliki shoda poslanca Roškarja za sklad SLS 250 K. Ziveli darovalci!

Na veliko prodajo trdke Franc Mastek, katere trija samo še en teden, še posebno opozarjamo.

## Gospodarstvo.

**Kmetijska podružnica Maribor in okoliš.** Opozarjamo še enkrat na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 14. t. m. v učni dvorani vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Volitvam sledi poučno ogledovanje šolskih naprav. Začetek ob 9. uri.

**Iz ormoškega okraja** nam pišejo: Kakor znano, se snuje za ormoški vinorodni okraj «Vinorejsko društvo», h kateremu lahko pristopi vsak vinogradnik. Članarina znaša 10 dinarjev. Občni zbor z volitvijo okrajnega odbora se vrši dne 14. maja 1922 ob 10. uri dopoldne v pisarni okrajnega zastopa v Ormožu. Ker bo društvo zastopalo koristi vsega vinogradništva v celém okraju, posebno kar se tiče povzdige vinoreje z ozirom na umno obdelovanje goric, umno kletarstvo, izvoz vina v druge države, vzajemni nastop proti prevelikemu obdačenju vinogradnikov itd., je v interesu vsakega posameznika, da pristopi k temu društvu in se udeleži občnega zbora dne 14. maja 1922 dopoldne.

**Kako bodo razdelili veleposestva?** Na seji minist. sveta dne 8. t. m. so razpravljali o vprašanju, kako razdeliti veleposestva. V Sloveniji, Dalmaciji in Hercegovini bodo razlašena tista veleposestva, ki presegajo 66 hektarov, v Slavoniji in v delu Hrvatske tista, ki presegajo 75 hektarov, v drugem delu Hrvatske tista, ki presegajo 170 hektarov, v delu Slavonije 200 hektarov, v Sremu in Vojvodini ter novi Srbiji 300 hektarov. Veleposestva, ki pripadajo državljanom nam sovražnih držav, se bodo razlášila brez odškodnine. Posebna komisija bo določila odškodnino, ki se ima plačati posestnikom. Zemlja se bo razdelila onim Srbom, Hrvatim in Slovencem, ki sami nimajo dosti zemlje. Kmetjska družina, ki šteje najmanj 5 članov, naj ima najmanj 5 ha zemlje, družine od 6—10 članov 8 ha in vsaka dva druga moška člana še pol ha. V prvi vrsti imajo pravico do zemlje invalidi in dobrovoljci. Dobrovoljci prejmejo 5 ha zastonj in sicer, ako so se borili, sicer pa samo 3 ha. Odškodnina lastnikom se bo izplačala v znesku od 250.000 do 500.000 dinarjev z 2 in pol odstotka odtegljajem, v znesku od pol milijona do enega milijona dinarjev pa z odtegljajem 5 odstotka. Od tega zneska prejme lastnik do pol milijona dinarjev izplačano v gotovini, od 500.000 do 700.000 dinarjev polovico v gotovini, ostalo pa v državnih papirjih ali obliacijah. Tisti, kateri bodo dobili zemljo, bodo plačevali sledeče: Do 1000 danarjev vse v gotovini, in do 5000 četrtino v gotovini. Ostalo se bo izplačevalo v 10-letnih obrokih s 7 odstot. obrestovanjem. Podeljena zemlja se deset let ne bo smela prodati in tudi ne obremeniti. Onim, ki bi zemlje tekom treh let sami ne obdelovali, ali prevzeli v last, se zemlja odtegne. Kako hitro sprejmejo zemljo, imajo pravico na prosto vožnjo vseh članov družine, prosti prevoz živine in orodja v vseh železnicah, nadalje pravico do proste uporabe gradiva iz državnih in občinskih gozdov za grajenje hiš in gospodarskih poslopij ter končno pravico do proste pašnje na občinskih pašnikih za dobo 5 let brez vsakega davka.

Na mariborski svinjski sejem dne 5. t. m. so pripeljali 254 svinj, 2 kozi in 1 kozlička. Cene so bile sledeče: Prasete 5—6 tednov stara komad 400—500 K, 7—9 tednov stara 600—800 K, 3—4 mesec stara 1100—1200 K, 4—6 mesec stara 1400—1500 K, svinje 8—10 mescev stare 1600—1800 K, Plemenske svinje 1 leto stare 2500—300 K, polpitane svinje 1 kg žive teže 56—58 K, polpitane svinje mrtve teže 1 kg 60—68 K, kože komad 300—350 K.

**Zivinski trg** v Zagrebu. Promet z živino je v Zagrebu nekoliko popustil, ker so Italijani na sejmu bolj redka prikazali. Nestalna vrednost lire zadržuje italijanske kupce, ki čakajo, da bo lira zopet zrastle. Italijani kupujejo na zagrebškem sejmu le konje. Hrvatski kmetje tudi ne ponujajo več živine, ker že pasajo. Cene živini so se gibale minuli teden v Zagrebu sledeče: prvovrstni voli (1.) 18 K, 54, II. 40—42, III. 30—35, goveje meso I. 90, govedina II.